

04 Onderwijs

4.1 Brede scholen

Inleiding Brede scholen

Brede scholen vormen een belangrijk fundament in onze gemeentelijke inzet voor kansengelijkheid, preventie en samenwerking rondom jeugd. In onze gemeente ervaren ouders dat scholen en jeugdpartners, zoals het Centrum voor Maatschappelijke Dienstverlening (CMD), goed samenwerken in de ondersteuning van kinderen en jongeren. Deze samenwerking zorgt ervoor dat passend onderwijs en jeugdhulp elkaar versterken, met als resultaat dat jongeren en hun ouders tijdig de juiste hulp ontvangen.

Ook in de vroege ontwikkelfase wordt ingezet op een doorgaande lijn. Peuters volgen op de kinderopvang een methodisch ontwikkelingsgericht programma, dat naadloos aansluit op het onderwijs in de onderbouw van de basisschool. Dit bevordert een soepele overgang naar het primair onderwijs en vergroot de ontwikkelkansen van jonge kinderen.

Scholen vervullen daarnaast een belangrijke rol als vroegsignaleerders. Door hun signalerende functie en het structurele overleg met de gemeente, wordt hulp snel en effectief ingezet. Hierdoor is er minder vaak behoefte aan zwaardere vormen van jeugdhulp. Deze integrale aanpak binnen de brede school draagt bij aan een gezonde, veilige en stimulerende omgeving waarin kinderen en jongeren zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Wat willen we bereiken?

Een soepele overgang van de ene ontwikkelingsfase naar de andere om achterstand of uitval te voorkomen.

Een goede samenwerking tussen ketenpartners rondom kind en gezin is essentieel voor het tijdig signaleren van kinderen en gezinnen die extra ondersteuning nodig hebben. Door vroeg in te zetten op preventie en een laagdrempelig aanbod bij lichte ondersteuningsbehoeften, wordt complexere casuïstiek in een later stadium voorkomen. Deze aanpak draagt bij aan een soepele overgang tussen ontwikkelingsfasen — van peuter naar kleuter, van basisschool naar voortgezet onderwijs — en voorkomt dat kinderen uitvallen of achterstanden oplopen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We geven samen met gecontracteerde partners vorm aan kwalitatief goed VVE-aanbod

Met een sluitende aanpak in de samenwerking tussen gemeente, consultatiebureau, kinderopvang, GGD en onderwijs komen alle doelgroepkinderen (kinderen met een 'VVE-indicatie' van het consultatiebureau) in beeld. Daarna wordt toeleiding tot VVE aanbod georganiseerd.

Er is een doorgaande lijn tussen de 'voorschool' (VVE-gecertificeerd kinderdagverblijf) en groep één van de basisscholen. Voor alle leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte vindt een warme overdracht plaats.

De GGD monitort als toezichthouder de kwaliteit van het aanbod volgens de Wet kinderopvang. De gemeente is verantwoordelijk voor de handhaving en legt verantwoording af aan de onderwijsinspectie in een jaarverantwoording. Voor de beleidsregels gemeentelijke taken uitvoering Wet kinderopvang gemeente Waalre, 2019 klik hier.

Tot op heden konden in Waalre alle kinderen in de leeftijd 2,5-4 jaar (ongeacht het inkomen van ouders, en hun recht op kinderopvangtoeslag) gebruik maken van voorschoolse educatie via het peuteraanbod. Vanaf 2026 worden er geen nieuwe aanmeldingen meer aangenomen voor dit aanbod. Kinderen die nu al gebruik maken van deze preventieve regeling kunnen dit blijven doen, totdat zij uitstromen richting onderwijs. Tot aan 2029 wordt deze regeling uitgefaseerd.

Wat willen we bereiken?

We werken aan een gemeentelijke kwaliteitscyclus voor VVE met onze samenwerkingspartners.

De kwaliteit en aanpak van het onderwijsachterstandenbeleid en het VVE-aanbod worden gemonitord via een gesprekkencyclus met alle betrokken ketenpartners, zoals onderwijs, kinderopvang, het consultatiebureau en de GGD.

Wat gaan we daarvoor doen?

We monitoren en bewaken kwaliteit door samen met scholen en kinderopvang invulling te geven aan een gesprekscyclus

Een van de taken van de gemeente is het monitoren van de kwaliteit van de kinderopvang. In het verleden werd dit gedaan aan de hand van een kostbaar ingekochte tool. Een vragenlijst werd door een extern bureau afgenomen bij de betrokken ketenpartners en daarna omgezet naar een rapportage. We gaan hier een nieuwe vorm voor ontwikkelen. Samen met scholen en kinderopvang willen we de kwaliteitscyclus vangen in een gesprekkencyclus. Daarbij is het resultaat belangrijker dan het instrument zelf.

4.2 Onderwijshuisvesting

Inleiding Onderwijshuisvesting

De duurzame schoolgebouwen in de gemeente Waalre bieden genoeg ruimte voor passend onderwijs en een gezonde, frisse leeromgeving voor de kinderen. Er zijn voldoende keuzemogelijkheden om als ouder te kiezen voor de meest passende school in de buurt.

Wat willen we bereiken?

Goede duurzame huisvesting om het brede-school-concept mogelijk te maken.

Door een multifunctionele inzet van de schoolgebouwen willen we de ontmoeting tussen verschillende groepen makkelijker maken, verschillende manieren van leren faciliteren en wijkgebonden activiteiten mogelijk maken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Er zijn heldere afspraken gemaakt met de schoolbesturen over de uitvoering van het onderhoud aan de scholen en over het multifunctioneel inzetten van de gebouwen.

We blijven in gesprek over de zaken zijn vastgelegd in het IHP. Dit gebeurt met de schoolbesturen in het Op Overeenstemming Gerichte Overleg (OOGO).

We geven uitvoering aan de projecten uit het Integraal Huisvestingsplan (IHP), waaronder duurzame nieuwbouw van 2 basisscholen.

In 2026 start de concrete planontwikkeling voor nieuwbouw van één van de nieuwe basisscholen.

4.3 Lokaal onderwijsbeleid

Inleiding Lokaal onderwijsbeleid

Met het lokaal onderwijsbeleid werken wij in onze gemeente aan een sterke, samenhangende ondersteuningsstructuur rondom kinderen en gezinnen. Ouders met een hulpvraag ervaren dat zij niet van het kastje naar de muur worden gestuurd, maar juist zelf de regie houden en passende hulp ontvangen. Dit maken wij mogelijk door de intensieve samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, het CMD, het PlusTeam, huisartsen, jeugdgezondheidszorg en andere jeugdpartners.

Daarnaast is er in Waalre een breed en structureel aanbod voor kinderen met een taalachterstand, zoals schakelklassen, taalklassen en VVE-programma's. Deze voorzieningen zorgen ervoor dat kinderen extra ondersteuning krijgen en beter kunnen meekomen met hun leeftijdsgenoten. Zo draagt het lokaal onderwijsbeleid bij aan gelijke kansen voor ieder kind, vanaf de vroegste ontwikkelfase.

De gemeente Waalre verstrekt subsidie voor peuterspeelzaalwerk van doelgroep peuters (VVE-indicatie) en voor reguliere peuters. De subsidieverstrekking voor de laatste groep is niet wettelijk verplicht. Deze peuters mochten toch een dag in de week naar het peuterspeelzaalwerk op kosten van de gemeente. Vanaf 2026 vindt een stevige tariefsverhoging plaats voor peuterspeelzaalwerk. Dat was voor ons de aanleiding tot het afbouwen van de subsidie voor het niet-wettelijk verplichte gedeelte van het peuterspeelzaalwerk.

Wat willen we bereiken?

Een samenhangende onderwijs-, ondersteunings- en hulpstructuur voor de jeugd en een positief opvoed- en opgroei klimaat.

De ondersteuning die het onderwijs biedt (passend onderwijs) sluit aan bij de ondersteuning die de gemeente biedt met de Jeugdwet en de Wmo.

Wat gaan we daarvoor doen?

We investeren in het ontwikkelen van structurele afstemming met en tussen stakeholders in de keten

Het onderwijsachterstandenbeleid maakt integraal onderdeel uit van het jeugd beleid 2020-2024 en we voeren dit beleid uit. We verlengen het beleid met een jaar en stellen in 2026 een nieuw beleid op.

Ondersteuningsplannen Passend Onderwijs van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs stemmen we af met de deelnemende gemeenten en scholen.

Onderwijs en gemeente gaan met elkaar in overleg en bakenen de verantwoordelijkheden af. Dit sluit aan bij de speerpunten vanuit de Taskforce Sociaal Domein.

We praten met ouders en niet over hen. De regie over inzet van ondersteuning ligt ook bij de ouders. Dat is in lijn met het uitgangspunt dat ouders primair verantwoordelijk zijn voor het opgroeien en de opvoeding van hun kinderen.

We signaleren ondersteuningsvragen snel en pakken deze op door het (preventief) inzetten van de sociale omgeving en ondersteuning vanuit het voorliggend veld.

We ontwikkelen beleid om structureel invulling te geven aan preventieve acties op het gebied van kansrijke start

Om taalachterstanden te voorkomen maken we gebruik van interventies als preventieve logopedie, taalklas, schakelklas en VVE.

We investeren in de verbinding tussen stakeholders en aanbieders op het gebied van Kansrijke Start en verkennen de mogelijkheden voor het ontwikkelen van een lokale coalitie.

4.4 Leerlingenvervoer

Inleiding Leerlingenvervoer

Ons beleid is dat het leerlingenvervoer ook op lange termijn beschikbaar blijft voor leerlingen die hier echt op zijn aangewezen. Ouders en scholen zijn positief over de

uitvoering van het vervoer. Tegelijkertijd zetten we als gemeente in op het vergroten van de zelfstandigheid van kinderen en jongeren. We stimuleren ouders om, waar mogelijk, hun kinderen te ondersteunen in het zelfstandig reizen van en naar school. Dit draagt bij aan het zelfvertrouwen van kinderen en vergroot hun mogelijkheden om zelfstandig deel te nemen aan activiteiten in hun eigen omgeving.

Door deze dubbele inzet – het waarborgen van passend vervoer én het bevorderen van zelfstandigheid – zorgen we ervoor dat het leerlingenvervoer toekomstbestendig blijft en aansluit bij de ontwikkelbehoeften van kinderen.

Wat willen we bereiken?

Het leerlingenvervoer blijft toegankelijk voor leerlingen die dit nodig hebben.

We richten beleid en afspraken gericht op het leerlingenvervoer zo in, dat we met de beschikbare middelen alle kinderen en gezinnen ondersteunen die afhankelijk zijn van het leerlingenvervoer voor het bereiken van hun passende onderwijsplek.

Wat gaan we daarvoor doen?

We zijn structureel in overleg met stakeholders binnen de keten met als doel kwaliteit te monitoren en te bewaken

Om het leerlingenvervoer voor iedereen toegankelijk te houden, hebben we de [verordening](#) opnieuw tegen het licht gehouden.

We gebruiken een handelingskader voor het toepassen van de verordening. In afstemming met ketenpartners en de adviesraad toetsen we de kwaliteit geregeld aan de praktijk. We stellen de beleidsregels bij waar nodig.

De gemeenten Waalre en Eindhoven hebben een meerjarig contract met een toezichthouder voor het leerlingenvervoer. Deze toezichthouder ziet toe op de juiste uitvoering van het contract leerlingenvervoer.

Samen met de regiogemeenten van Taxbus gaan we verder onderzoek doen naar mogelijkheden tot integratie of samenwerking van het leerlingenvervoer en het Wmo-vervoer (Taxbus) met het openbaar vervoer.

We stimuleren zelfstandig reizen van leerlingen, als zij dit kunnen leren en als het haalbaar is. We informeren ouders over best practices in Waalre. We vragen actief bij scholen op welke leerlingen zelfstandig kunnen leren reizen.

We voeren structureel overleg met de Adviesraad Leerlingenvervoer Waalre en de toezichthouder voor het leerlingenvervoer. Daarnaast is er structureel overleg met de vervoersbedrijven, de toezichthouder en de gemeente Eindhoven.

Wat willen we bereiken?

Leerlingen die niet zelfstandig naar school kunnen gaan, kunnen gebruik maken van het leerlingenvervoer.

Dit geldt alleen als duidelijk is dat de ouders/verzorgers dit vervoer niet zelf kunnen uitvoeren. De regels hiervoor staan in de Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Waalre 2025. Onder de noemer "gewoon waar mogelijk en speciaal waar nodig" willen we leerlingen helpen om zelfstandig te leren reizen naar en van school. Voorwaarde is dat ze dit (met ondersteuning) kunnen leren en dat het haalbaar is.

Wat gaan we daarvoor doen?

In ons beleid, ons aanbod en in onze contacten met ouders en ketenpartners stimuleren we de groei naar meer zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de leerlingen in het leerlingenvervoer.

De beleidsregels bekostiging leerlingenvervoer gemeente Waalre 2025 bieden medewerkers van het CMD de tools om in samenwerking met ouders, de leerlingen te begeleiden richting meer zelfredzaamheid in de schoolgang. Zo is er onder andere aanbod gericht op reizen met het openbaar vervoer (zo nodig met begeleiding) en aanbod voor zelfstandig leren fietsen. Als stimulerende maatregel is ook de aanschaf van een elektrische fiets een mogelijkheid.

Bij iedere aanvraag is het uitgangspunt dat de verantwoordelijkheid voor het vervoer van kinderen van en naar school primair bij de ouders ligt. Het CMD onderzoekt eerst de eigen mogelijkheden van ouders en het kind. Pas wanneer alle eigen middelen zijn uitgesloten komt leerlingenvervoer in beeld. Daarbij wordt vervolgens uitgegaan van het minimaal vereiste aanbod. Het doel is om zoveel mogelijk autonomie en zelfstandigheid te behouden voor de leerling en de ouders.

4.5 Leerplicht

Inleiding Leerplicht

Binnen het lokaal jeugdbeleid vervult de leerplichtambtenaar een belangrijke rol in het signaleren en ondersteunen van jongeren die dreigen uit te vallen. Ouders kunnen snel terecht met vragen over leerplicht, waarbij niet alleen wordt gekeken naar wettelijke kaders, maar ook naar de specifieke ondersteuningsbehoeften van het kind. Door de verbinding tussen leerplicht en zorg wordt breder gekeken naar de totale ontwikkeling van de jongere.

Preventie staat centraal in de uitvoering van het leerplichtbeleid. Leerplichtfunctionarissen staan structureel en actief in verbinding met ouders en betrokken organisaties zoals de GGD, scholen, het samenwerkingsverband, zorgpartners en de gemeente. Deze samenwerking maakt het mogelijk om vroegtijdig passende ondersteuning te bieden en schooluitval te voorkomen.

Wat willen we bereiken?

Voorkomen en bestrijden van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten.

Er is een regionale aanpak om het risico op verzuim en vroegtijdig schoolverlaten snel te signaleren en terug te dringen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Door afstemming en samenwerking met stakeholders in de keten leerplicht en kwaliteitszorg optimaliseren we het aanbod rondom kinderen om zo schoolverzuim terug te dringen

De leerplichtambtenaren in de regio Zuidoost Brabant nemen meldingen van schoolverzuim in behandeling en leveren een bijdrage aan het voorkomen en bestrijden van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten.

Voor een link naar de Leerplichtwet [klik hier](#).

Regiogemeenten werken samen om ervoor te zorgen dat er geen kinderen buiten de boot vallen door wachtlijsten op scholen.

Bestuurlijk geven we richting aan de uitvoering van de leerplicht, in de bestuurscommissie leerplicht van de GGD.

In het portefeuillehoudersoverleg onderwijs met de 21 gemeenten van Zuidoost Brabant wordt onder meer het onderwijs aan nieuwkomers en de aansluiting jeugdhulp-onderwijs afgestemd.

Wat mag het kosten? (bedragen x € 1.000)

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Begroting 2025 per 01-07-2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
4.1 Openbaar basisonderwijs	74	74	100	100	100	100
4.2 Onderwijshuisvesting	1.263	692	708	711	711	996
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	572	611	636	586	538	502
Totaal Lasten	1.909	1.377	1.444	1.398	1.349	1.597
Baten						
4.2 Onderwijshuisvesting	321	306	334	334	334	334
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	85	86	64	64	64	64
Totaal Baten	406	392	398	398	398	398
Gerealiseerd resultaat	1.503	985	1.046	999	950	1.199

Toelichting

Vergelijking van de bijgestelde begroting 2025 met 2026 en meerjarig levert de volgende verschillen op:

Toelichting verschillen lasten:

4.1 Openbaar basisonderwijs (nadeel € 25.000)

- € 25.000 nadeel
 - De bijdrage voor het gebruik van de gymlokalen Hoeveland is naar boven bijgesteld vanwege toename van het gebruik door basisschool "de wilderen".

4.2 Onderwijshuisvesting (nadeel € 16.000)

- € 25.000 nadeel
 - De kosten OZB en onderhoud stijgen door indexeringen.
- € 9.000 voordeel
 - Daling kapitaallasten op investeringen en toerekening rente.

Toelichting verschillen meerjarenramingen:

- Jaarlijkse stijging kapitaallasten (incl. toerekening rente) als gevolg van investeringen.
- De huurlasten voor de huur van noodlokalen i.v.m. de bouw van een nieuwe school zijn in 2029 opgenomen met € 210.000.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken (nadeel € 26.000)

- € 5.000 nadeel
 - Hogere salariskosten door indexering.
- € 13.000 nadeel
 - Incidenteel budget beschikbaar gesteld voor het project storm.
- € 51.000 nadeel
 - De bijdrage voor kinderopvang is structureel verhoogd vanwege indexeringen en tariefsverhogingen.
- € 22.000 voordeel
 - Budget voor het nationaal onderwijsprogramma afgeraamd omdat vanuit het Rijk geen middelen meer beschikbaar zijn. Zie ook de baten.
- € 13.000 nadeel
 - Structureel budget, beschikbaar gesteld voor de aanschaf van elektrische fietsen voor leerlingvervoer.
- € 38.000 voordeel
 - Het budget voor leerlingvervoer is structureel naar beneden bijgesteld door een andere manier van beschikken waardoor de populatie (en daarmee de afname) wat kleiner is geworden.

- €4.000 nadeel
 - Overige kleine verschillen

Toelichting verschillen meerjarenramingen:

- De kosten voor de lopende contracten voor kinderopvang nemen vanaf 2027 jaarlijks af.

Toelichting verschillen baten:

4.2 Onderwijshuisvesting (voordeel € 28.000)

- € 28.000 voordeel
 - De huurinkomsten berekend aan basisscholen zijn door indexering verhoogd.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken (nadeel € 22.000)

- € 22.000 nadeel
 - Budget voor het nationaal onderwijsprogramma afgeraamd omdat vanuit het Rijk geen middelen meer beschikbaar zijn. Zie ook de lasten.

Toelichting verschillen meerjarenramingen:

- Geen verschillen

BBV indicatoren Onderwijs

Indicator	Omschrijving	Gemeente / referentie	2023	2024	2025
Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school	Waalre	6,1	6,7	-
Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school	Amigo gemeenten (5 gemeenten)	7,1	10,34	-
Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school	Gemeenten < 25.000 inwoners	6,1	8,5	-
Relatief verzuim per 1.000 leerlingen	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is	Waalre	9	9	-
Relatief verzuim per 1.000 leerlingen	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is	Amigo gemeenten (5 gemeenten)	11,8	14	-
Relatief verzuim per 1.000 leerlingen	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is	Gemeenten < 25.000 inwoners	21	21	-
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	Het % van het totaal aantal leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig, d.w.z. zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat	Waalre	1,9%	1,2%	-
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	Het % van het totaal aantal leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig, d.w.z. zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat	Amigo gemeenten (5 gemeenten)	1,78%	1,62%	-
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	Het % van het totaal aantal leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig, d.w.z. zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat	Gemeenten < 25.000 inwoners	1,9%	1,8%	-

